

Enjoyable Econometrics

PRIKAZ KNJIGE

DOI: <https://doi.org/10.15179/pkiep.27.1.6>

Philip Hans Franses, Cambridge:
Cambridge University Press, 2018, 286 str.

Tihana Škrinjarić*

Ekonometrija, te posebno primijenjena ekonometrija, danas je važan alat u ekonomiji, a njeno učenje početnicima često predstavlja problem. Posebice je to očito kada pojedinac ima averziju prema kvantitativnim metodama. Motivacija autora ove knjige je očita kroz sva poglavlja – želi pokazati da se ekonometrija može primijeniti na bilo koji skup podataka, a ne nužno samo na ekonomske i financijske podatke, što većina udžbenika koji se bave ekonometrijom inače radi. Druga motivacija je pokazati kako se ekonometrija može koristiti i izvan područja evaluacija ekonomskih politika i prognožiranja, te da se može na drugačiji način predložiti računanje onima koji se tek susreću s ekonometrijom prije negoli krenu učiti iz formalnih udžbenika matematiku i statistiku.

Autor iza sebe ima dugogodišnje predavačko iskustvo na uglednim sveučilištima i za pretpostaviti je da je jedan od razloga ovakvog pristupa pisanju upravo iskustvo na kolegijima vezanim uz primijenjenu ekonometriju. Da autorov pristup nije konvencionalan vidi se i iz

* Tihana Škrinjarić, *poslijedoktorandica, Ekonomski fakultet u Zagrebu,*
e-mail: tskrinjar@net.efzg.hr.

U drugom poglavlju, pod nazivom *Korelacija i regresija*, pojašnjavaju se osnovni pojmovi koji su potrebni za bilo kakav kvantitativni izračun, poput prosjeka, varijance itd. Međutim, objašnjavaju se na način da autor iznosi priču iz vlastitog života, pri čemu se pita kako nekome pojasniti statistički pojam na nekvantitativan način. Primjerice, za prosječnu vrijednost navodi da ga je sin pitao je li četiri velik broj, pa pojašnjava da nam je za usporedbu veličina potrebna nekakva osnovica, i to su mjere centralne tendencije te varijabilnosti. Prije svake mjere autor postavlja neka konkretna pitanja o načinu mjerenja i onda uvodi varijablu s oznakama. Linearna regresija se objašnjava detaljno riječima, uz minimum nužnih formula. Na kraju poglavlja autor navodi popis udžbenika koji formalno obrađuju ekonometriju te daje preporuke tih udžbenika po težini materije i sadržaja.

Privredna kretanja i ekonomska politika

god. 27

br. 1 (142)

2018.

171

Četvrto poglavlje nosi naziv *Financijska pismenost i izračuni*. Ovo poglavlje razmatra kako ljudi percipiraju novac i kamate, a u primjeru koji se navodi, autor predstavlja višestruku te binarnu *logit* regresiju. Kao i u svakome poglavlju, većina formalnih zapisa nalazi se u dodatku jer u samom tekstu autor želi potaknuti čitatelja na određeni način razmišljanja. Predočuje rezultate ankete o financijskoj pismenosti provedene među studentima ekonomije. Samo oko 20 posto ispitanika dalo je točne odgovore (vezane uz postotke i obične prosjeke). Pokazalo se da ljudi često jako precjenjuju ili podcjenjuju određene vrijednosti, a posebice je to vidljivo u primjeru s kupovinom televizora gdje se uspoređivalo plaćanje gotovinom i plaćanje na rate. Stoga je zaključak na kraju poglavlja da je ljude lako u određenim situacijama prevariti s obzirom na krive percepcije novca i vrijednosti. Kada se promotri ekonometrijska pozadina tih rezultata i primjera, u ovisnosti o postavljenim pitanjima (s mogućnošću odgovora 0 ili 1), autor predočava zanimljive primjene *logit* modela.

172 Osvrti i prikazi

Osmo poglavlje, *Trendovi i hirovi*, želi predočiti važnost razlikovanja vrste trenda u podacima te korištenja ispravne metodologije kako bi se dobili točni zaključci temeljem ekonometrijske analize. Naravno, autor ponovno koristi upečatljive primjere, a ovdje ih je nekoliko s obzirom na ciljeve poglavlja: od testiranja je li doista nastupilo globalno zatopljenje, preko analize BDP-a i stope rasta BDP-a, do hirova (prolaznih trendova) povećanja vrijednosti transfera nogometnih igrača iz jednog u drugi klub i “nove ekonomije” – termina koji je kratkoročni uzlet doživio prije *dot-com* krize. U pozadini se primjenjuju regresija s binarnim varijablama i sustav simultanih jednadžbi uz instrumentalne varijable te se prikazuje kako temeljem jednostavnijih modela prognozirati vrijednosti zavisne varijable. S obzirom na važnost trenda u ekonometrijskoj analizi, na kraju se poglavlja u dodatku autor dotiče stacionarnosti i kointegracije, ali ponovno na jednostavan način.

174 Osvrti i prikazi

[illegible]